

ת"פ 21552/06/19 - מדינת ישראל נגד חאלד אבו געפר

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 21552-06-19 מדינת ישראל נ' אבו געפר

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשם

חאלד אבו געפר

נוכחים:

ב"כ המאשימה - מר חיים חמייאס - מתמחה

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם - עו"ד איילת דואן

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בביצוע 3 עבירות של אי הגשת דוחות מע"מ במועד לפי סעיפים 117(א)(6) ו-88(א) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - חוק המע"מ) ולפי תקנה 23(ב)(1) לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו 1976 (להלן - תקנות המע"מ).

2. על פי עובדות כתב האישום הנאשם, על אף היותו עוסק מורשה לא הגיש במועד 3 דוחות תקופתיים לרשויות מע"מ, לתאריכים 12/14, 1/15, 2/15.

הדוחות הוגשו באיחור או לא הוגשו כלל וסכומי המס בגין הדוחות לא שולמו כלל, כך שבמועד הגשת כתב האישום חוב

עמוד 1

המס שנבע מהדוחות עמד על סך 253,450 ש"ח ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה בערכים המוגנים לאור היקף העבירות, לדבריה מתחם העונש ההולם לכל עבירות המע"מ שבכתב האישום נע בין 4-9 חודשי מאסר בפועל, 2-8 חודשי מאסר מותנה, קנס כספי בשיעור שנע בין 5% ועד 10% מגובה המחדל התחילי וכן חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד.

המאשימה הפנתה לאסופת פסיקה התומכת בטיעוניה. לדבריה, אין לנאשם הרשעות קודמות בעבירות מס.

ב"כ המאשימה ציינה כי לא פעל להסרת המחדל, ולו במעט.

לאור מכלול הנתונים עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל, 3-8 חודשי מאסר מותנה, קנס בסך 25,000 ₪ והתחייבות.

4. ב"כ הנאשם ציינה כי הנאשם נשוי ואב לחמישה מתוכם ארבעה קטינים. נקלע לקשיים עקב התדרדרות במצב העסק שבבעלותו, עסק בתחום השיפוצים. לדבריה הנאשם לא הצליח להסיר את המחדל, נאלץ לסגור את העסק, מצוי בהליכי חדלות פרעון (נ/2-1), כיום עובד כשכיר ומשתכר 5700 ₪ בחודש (נ/3) כשמסכום זה משלם 150 ₪ בחודש להליכי פשיטת רגל (נ/4) ומפרנס את משפחתו. אשתו אינה עובדת. ציינה שהנאשם לקח אחריות בהזדמנות ראשונה וחסך זמן שיפוטי. ביקשה להימנע ממאסר ולכל היותר שיהיה לתקופה קצרה ולריצוי בדרך של עבודות שירות, שאחרת הנאשם לא יוכל לעבוד ולפרנס את משפחתו.

5. הנאשם בדבריו האחרונים, ציין שעובד קשה כדי לפרנס את משפחתו וביקש שיטל עליו מאסר בעבודות שירות לתקופה הכי קצרה שניתן.

דין והכרעה

עונש אחד לכל העבירות

6. הנאשם נותן את הדין בגין 3 עבירות.

בית המשפט העליון קבע כי כל דוח שלא הוגש מהווה עבירה בפני עצמה ואין מניעה לגזור ענישה במצטבר בגין כל דוח. ראו רע"פ 5953/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל (22.10.08); רע"פ 1130/20 דוד דהן נ' מדינת ישראל (13.4.20).

עמוד 2

7. עם זאת, מעיון בפסיקת בתי המשפט ניתן ללמוד כי במרבית המקרים, כשנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות של אי הגשת דוחות במועד, נקבע מתחם עונש הולם אחד לכל העבירות ונגזר עונש כולל לכל העבירות. ריבוי העבירות כמו גם משך התקופה שבוצעו העבירות וסכום החוב המצטבר לרשויות המס, נלקחים בחשבון עת נשקלת חומרת הנסיבות.

ראו למשל רע"פ 4173/15 אבו הלאל ואח' נ' מדינת ישראל (29.6.15); רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.2014); רע"פ 253/19 ערן ריכטר נ' מדינת ישראל (20.1.2019).

המאשימה עצמה בטיעוניה עתרה למתחם עונש הולם אחד ולענישה אחת אשר תכלול את כלל העבירות שבכתב האישום.

8. לאור כל האמור, בהתאם להוראת סעיף 40(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977, בשים לב לפסיקה הנוהגת ולעמדת הצדדים, יקבע מתחם עונש הולם אחד הכולל את כל העבירות המפורטות בכתב האישום.

מתחם העונש ההולם

9. הערכים המוגנים שנפגעו בעבירות שביצע הנאשם הם: שמירה על יציבות המשק והקופה הציבורית. מערכת המס מיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי החינוך, הבריאות, הרווחה, הביטחון, לקידום ערכים חברתיים ראויים ועוד. פגיעה בדיווח במועד ובתשלום המס גוררת פגיעה בכיסו של כל אזרח ואזרח, במחסור בשירותים ציבוריים, פגיעה בערך השוויון בחלוקת נטל המס, פגיעה בסולידריות החברתית, פגיעה ביכולתה של רשות המס לקבל המידע הדרוש לה לצורך גביית מס אמת, ולבצע את מלאכת גביית המס והפיקוח על הגביה.

בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין עמד על החומרה שבעבריינות המס ועל החשיבות בענישה אשר תתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, ותעדיפם על פני נסיבות אישיות, על מנת שלא להביא לכרסום במוטיבציה של כלל משלמי המסים למלא חובתם.

ראו למשל ברע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל (15.4.2004):

"עבריינות המס בכללה, אינה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס...".

ראו גם רע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה

זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל."

ראו גם רע"פ 5823/09 באשתי נ' מדינת ישראל (17.8.2009); רע"פ 3137/04 חג'ג' נ' מדינת ישראל (18.4.2004); רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.13); רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.14); רע"פ 3385/13 דימיטשטין נ' מדינת ישראל (29.5.13); רע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מדינת ישראל (31.12.13); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל (20.11.13); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014) רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל (10.07.12); רע"פ 3857/13 יצחקיאן נ' מדינת ישראל (30.07.2013); רע"פ 5308/18 ג'בארין נ' מדינת ישראל (18.7.2018); רע"פ 1383/22 אבו כאשף גאבר נ' מדינת ישראל (8.3.22) ורבים אחרים.

לעניין חומרת העבירה של אי הגשת דוחות מע"מ במועד ראו דברי בית המשפט העליון ברע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (7.9.20):

"אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס. לאור כל זאת בולט האופי השלילי שבהתנהגות שמהווה את העבירות. העונש בצדן - שנת מאסר - אינו קל כלל ועיקר, ויש בו כדי להשליך על אפיון כעבירות של מחשבה פלילית."

נתתי דעתי לכך שהעבירות בוצעו ללא תכנון, ללא אינדיקציה לתכנון מוקדם או לכוונה לחמוק מתשלום.

נתתי דעתי לדברי הנאשם לפיהם העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית אליה נקלע במסגרת ניהול עסקו, הגם שאין בכך כדי להוות נסיבות לקולה.

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי אין זכות לעכב כספי מס גם על רקע קשיים כלכליים. ראו למשל ברע"פ 4844/00 ברקאי נ' מדינת ישראל (9.12.2001); רע"פ 6167/11 ספקיוריטי המוקד המרכזי בע"מ נ' מדינת ישראל (19.2.12).

10. עיון בפסיקה הנוהגת במקרים דומים, מעלה כי העונשים המוטלים על נאשמים נעים ממאסרים מותנים ועד למספר חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח וקנסות הנעים בין אלפי שקלים לעשרות אלפי שקלים. במקרים בהם סכומי המס אינם מאוד גבוהים והמחדלים הוסרו מסתפקים בתי המשפט לא אחת בענישה צופה פני עתיד, לעומת זאת, כאשר עסקינן בריבוי עבירות ובהיקף משמעותי, וכאשר המחדלים לא הוסרו, הענישה הרווחת היא מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריח ובמקרים הקלים יותר, מאסר לריצוי בעבודות שירות. אך קיימים גם מקרים, בהם בתי המשפט מסתפקים בענישה צופה פני עתיד, גם מקום בו המחדל לא הוסר. ראו למשל:

- רע"פ 4576/19 אבו שמאלה נ' מדינת ישראל (10.7.2019). המבקש הורשע על פי הודאתו בביצוע 17 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ. סכום המחדל 303,688 ש"ח. המחדל הוסר באופן חלקי ובמועד גזר הדין עמד חוב המס על סך של 112,429. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 2-12 חודשי מאסר, קנס בסך 7,000-30,000 ₪ וענישה נלווית, וגזר על המבקש מאסר בן 100 ימים, קנס בסך 15,000 ₪ וענישה נלווית. ערעורו של המבקש נדחה. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- רע"פ 5389/15 אבנר יצחק נ' מדינת ישראל (10.8.15). המבקש הורשע בביצוע 20 עבירות של אי דיווח לפי ס' 117(א)(6) לחוק המע"מ, סכום המחדל עמד על 247,000 ₪. המחדל לא הוסר. בית משפט קמא קבע כי הרף התחתון של המתחם מתחיל מ-4 חודשי מאסר וגזר על המבקש 9 חודשי מאסר בפועל, קנס ע"ס 25,000 ₪ וענישה נלווית. ערעורו של המבקש נדחה. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- רע"פ 3757/04 עומר זידאן נ' מדינת ישראל (31.5.04). המבקש הורשע על פי הודאתו בביצוע 10 עבירות של אי דיווח במועד לפי ס' 117(א)(6) לחוק המע"מ, סכום המס הנובע מדוחות אלו עמד על 360,000 ₪. המבקש לא הסיר את המחדל. בית משפט קמא גזר על המבקש 7 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 25,000 ₪ וענישה נלווית, בית המשפט המחוזי הקל על המבקש נוכח מצבו הרפואי והעמיד את המאסר על 5 חודשים, יתר רכיבי העונש נותרו ללא שינוי. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- עפ"ג (מרכז) 39735-08-21 שי אדלר נ' מדינת ישראל (28.11.21). המערער הורשע על פי הודאתו בביצוע 11 עבירות של אי הגשת דוחות מע"מ במועד. סכום המחדל 335,000 ₪. המחדל לא הוסר. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם הנע ממאסר מותנה ועד 9 חודשי מאסר, קנס בין 1000-7000 ₪ וענישה נלווית וגזר על המערער שני חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 4000 ₪ וענישה נלווית. ערעורו של המערער נדחה בהסכמתו.
- ת"פ (חיפה) 46314-12-19 מדינת ישראל נ' בודי טיים בע"מ (6.1.21) 15 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 287,536 ₪. המחדל צומצם ובמועד גזר הדין סכום חוב המס עמד על 60,000 ₪. נקבע מתחם הנע ממאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר בפועל. נדון לחודשיים עבודות שירות קנס בסך 3000 ₪ וענישה נלווית.
- ת"פ (רמלה) 14520-06-18 מדינת ישראל נ' כהן ואח' (2.7.20). 5 דוחות שלא הוגשו במועד, ו-9 עבירות של אי תשלום המס. סכום המחדל הכולל כ-392,000 ₪. מתוכו הוסר מחדל בסך של 115,000 ₪. נקבע מתחם ממאסר מותנה ושל"צ ועד 10 חודשי מאסר בפועל ומקנס של אלפי שקלים ועד 30,000 ₪. הנאשמים נדונו למאסר מותנה, 400 שעות של"צ קנס בסך 10,000 ₪.
- 11. באשר לגובה הקנס. עסקינן בעבירות אשר נעברו ממניע כלכלי וישנה חשיבות לענישה כלכלית מרתיעה. גובה הקנס מושפע מהיקף העבירות. עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.
- 12. לאור כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לכלל העבירות שביצע הנאשם בנסיבות שבפני נע ממאסר מותנה ועד 8 חודשי מאסר, קנס הנע בין 3,000-25,500 ₪ וענישה נלווית.

שיקולים בגזירת עונשו של הנאשם

13. בעניינו של הנאשם אין הצדקה לחרוג לחומרה או לקולה ממתחם העונש ההולם, גם לא משיקולי שיקום.

14. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון את הנתונים שלהלן:

- זקפתי לזכותו של הנאשם את העובדה שבחר לקחת אחריות ולהודות במיוחס לו בהזדמנות ראשונה.

- זקפתי לזכותו של הנאשם את היותו נעדר הרשעות קודמות.

- נתתי דעתי לדברי הנאשם כי לא הסיר את המחדל ולא שילם את הקנס עקב מצבו הכלכלי והיותו מצוי בפשיטת רגל.

לא מצאתי כי הנימוק שאינו מרפא את הפגם בשל מצוקה כלכלית יש בו יש בכך כדי להצדיק הקלה בעונשו.

בית המשפט העליון התייחס לעניין זה בשורה ארוכה של פסקי דין. ראו למשל: רע"פ 977/13 אודיז' נ' מדינת ישראל (20.2.2013):

"... לא ניתן לראות בהעדר היכולת לגבות מהעברין את חוב המס, במישור האזרחי, משום הסרת המחדל על ידו או שיקול להקלה בעונשו (רע"פ 5557/09 שוסטרמן נ' מדינת ישראל (6.7.2009)). קבלת עמדתו של בא כוח המבקש, לפיה יש לראות בנסיבות האמורות כשיקול לקולא, עשויה לעודד נישומים אחרים לבצע עבירות מס, ולשמוט את הקרקע מתחת לעקרונות ההרתעה, העומד בבסיס הגדרתן כעבירות פליליות. אף טענתו של המבקש, כי בסופו של יום, יזכו רשויות המס לקבל את כספי החוב בחזרה, אינה מובילה למסקנה, כי יש להקל בעונשו. המבקש מנע העברתם של כספים, אשר נועדו לקופת הציבורית, ובכך גיבש את חובו למשיבה. כעת מבקש הוא מבעלת חובו להמתין תקופה בלתי ידועה מראש, עד לפרעון החוב, ועוד לראות בכך טעם להקל בעונשו. איני סבור כי הדבר ראוי מבחינה מוסרית, וודאי שאין לעמדה זו כל עוגן משפטי... במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אין די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם."

ראו גם רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.14).

- לקחתי בחשבון את השפעת העונש על הנאשם ומשפחתו, את נסיבותיו האישיות כפי שפורטו על ידי הנאשם ובא כוחו. את מצבו המשפחתי, הכלכלי היותו מפרנס יחיד למשפחה המונה 7 נפשות, את גובה משכורתו, את היותו מצוי בהליכי חדלות פרעון.

15. לאור מכלול נתוניו של הנאשם ובדגש על כך שלא הוסר המחדל, לא מצאתי הצדקה לגזור את עונשו ברף התחתון של המתחם בכל הנוגע לרכיב המאסר, אלא ברף הבינוני. עם זאת לאור נתוניו - המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. בשל מצבו הכלכלי הקשה ובשים לב לתמהיל הענישה הרכיב הכספי יגזר ברף התחתון של המתחם.

עונשו של הנאשם

16. סיכומי של דבר, מצאתי לנכון ולמידתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים.

א. הנני מטילה על הנאשם מאסר לתקופה של 5 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בכפר שיקומי עדי נגב באופקים. הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, עד 8.5 שעות עבודה יומיות.

הנאשם הביע את הסכמתו לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות.

על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי המאסר ביום 20.7.22 בשעה 08:30 במשרדי הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות ב"ש.

מוסבר לנאשם כי עליו לבצע כל עבודות שמוטלות עליו במסגרת עבודות השירות על פי ההנחיות שתינתנה לו מעת לעת על ידי הממונה במקום וכל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי עונש המאסר בפועל.

ב. מאסר בן 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום לבל יעבור הנאשם כל עבירה לפי חוק מע"מ.

ג. קנס בסך של 4,000 שח או 15 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.9.22.

ד. הנאשם יתחייב בפני על סך של 20,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות על חוק המע"מ תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 20 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מהיום

ניתן היום, ח' סיוון תשפ"ב, 07 יוני 2022, במעמד הצדדים.